

BODI FIN

BODI FINANČNO IZOBRAŽEN NADOBUDEŽ

DRAGE UČENKE, DRAGI UČENCI,

slišali smo, da se radi učite novih stvari – še posebej, če se ob tem tudi zabavate. Zato smo v Banki Slovenije in na Ministrstvu za finance Republike Slovenije pripravili poseben izziv: niz poučnih in zabavnih nalog s področja financ, ki vas bodo popeljale v svet numizmatike, denarja in financ.

Kaj vas čaka?

Skozi naloge boste odkrivali teme, ki jih v šoli verjetno še niste srečali. Spoznali boste delovanje bančnega sistema, zapletene pojme inflacije in kreditiranja, prav tako se boste poglobljeje spoznali s pomenom varčevanja, digitalizacije in varnega ravnanja z lastnimi finančnimi sredstvi. Skozi naloge vas bo vodila družčina petih prijateljev iz mladinske serije Mladi mojstri financ, ki prek virtualne igre Banke Slovenije odkrivajo skrivnosti finančnega sveta in morajo obenem rešiti tudi marsikateri izziv ...

Poseben poudarek: varnost na spletu

Glede na to, da splet ponuja številne priložnosti za raziskovanje, učenje in zabavo, a hkrati omogoča tudi možnosti za različne prevare in goljufije, se bomo tudi letos posvetili aktualni temi za mlade – finančni varnosti v digitalnem svetu. Spoznali boste, kako prepoznati spletne nevarnosti, zaščititi osebne podatke in se izogniti pastem, ki lahko ogrozijo vašo finančno varnost.

Zakaj sodelovati?

- Spoznali boste, kako finančni svet v resnici deluje.
- Pridobili boste znanja, ki vam bodo koristila vse življenje.
- Naučili se boste, kako se zaščititi pred spletnimi prevarami.
- In ne nazadnje, spoznali boste, da so finance lahko presenetljivo zanimive in zabavne.

Za začetek si oglejte zabaven [Bodi FIN predstavitveni video](#)¹, nato pa pisalo v roke, pamet v glavo in veselo na delo!

¹ <https://youtu.be/ab-TQ3zqHrw?si=zdoVH7IBDeB88Gfa>

I. OSEBNO BANČNIŠTVO

Ekipa nadobudnih sošolcev se odloči, da bo tekmovala v napeti igri Banke Slovenije, katere namen je finančno opismenjevanje mladih. Zmagovalec bo le en, glavno nagrado pa bo podelil guverner Banke Slovenije. V igri sodelujejo tudi njihovi največji tekmeči iz a-razreda. Komu bo uspelo?

BODI KUL

»»» Oglej si 1. epizodo¹ in razvozljaj spodnje premetanke.

KEUULLE ŠKAOROK TMTATMEAEK TPIOČCIN
RIGO NPOAVJLAJO

- a) Tom igra na
- b) Jošt igra
- c) Lučka rešuje nalogo iz
- d) Dana je odkrila zanimivo AR Banke Slovenije.
- e) Zala se pritoži, ker A-jevke za njo.
- f) Družčina se veseli

BODI FIN

»»» a) Preberi besedili s piktogrami.

BANKA SLOVENIJE je slovenska centralna banka, ki izvaja številne finančne naloge, pomembne

za Republike Slovenije. Njena najpomembnejša naloga je skrb za cen,

¹ <https://youtu.be/8n9P17261L0?si=gN8UVV1I-dptGtzVq>

kar pomeni, da z zagotavljanjem nizke stopnje inflacije skrbi za to, da cene blaga in storitev

ne

prehitro. Prav tako

poslovne banke in skrbi za to, da poslujejo varno

in odgovorno. Poleg tega zagotavlja zadostno količino bankovcev in

v obtoku

ter varen prenos digitalnih

POSLOVNE BANKE imajo povsem druge naloge od centralne banke in se ukvarjajo z različnimi

storitvami. Stranke pri njih

ali

transakcijske račune, zamenjajo tujo

in

kredit. Bančni strokovnjaki pa strankam svetujejo tudi

in

»» b) V spodnjem oblaku poišči besede ali besedne zveze z nasprotnim pomenom (protipomenke) in jih zapiši na vrstice. Poišči tudi vsiljivko.

NIZKA OBRESTNA MERA, STABILNOST, VARČEVANJE, CENTRALNA BANKA,
DIGITALNI DENAR, NESTABILNOST, VARNO, GOTOVINA, TROŠENJE,
VISOKA OBRESTNA MERA, TVEGANO

1. par: /

2. par: /

3. par: /

4. par: /

5. par: /

Beseda ali besedna zveza, ki nima para:

»»» c) Zapiši, ali trditev opisuje poslovno ali centralno banko.

1. banka odpira bančne račune za stranke.
2. banka odloča o količini denarja v državnem obtoku.
3. banka izdaja posojila ljudem in podjetjem.
4. banka skrbi, da cene v trgovinah ne rastejo prehitro.
5. banka hrani naš denar na bančnem računu.
6. banka nadzira druge banke.
7. banka nam omogoča finančno svetovanje.

II. INFLACIJA

Mladi mojstri financ morajo raziskati, kaj je inflacija. Tekmujejo na izločanje, zato je še bolj napeto, saj se le nekaterim ekipam uspe prebiti v naslednji krog. Za Zalo igra postane preveč stresna in izstopi iz tekmovanja. Bo ekipi uspelo tudi brez njene pomoči?

BODI KUL

»»» Oglej si [2. epizodo](#)¹, preberi spodnje izjave in ugotovi, čigave so (Tom, Zala, Jošt, Dana, Lučka).

»To gotovo moj stric Daniel ve.«

»Od nikogar stric ali teta ni inflacija.«

»To je bankovec pred inflacijo, to pa je bankovec po inflaciji.«

»Dana, to je to! Ti si genialka!«

¹ <https://youtu.be/lxq3QXXL4Yw?si=eBrclTh7PaSk-gxp>

»Jaz imam dovolj te igre, ne grem se več.«

»Pečeni smo.«

BODI FIN

»»» a) Preberi spodnjo definicijo inflacije. Izberi tri pravilne trditve in jih zapiši na spodnje črte.

INFLACIJA JE SPLOŠNO POVIŠANJE CEN.

Zvišajo se cene vseh izdelkov na trgu.

Zviša se cena enega izdelka na trgu.

Visoka inflacija je za ljudi ugodna.

Visoka inflacija je za ljudi neugodna.

Inflacijo uravnava centralna banka.

Inflacijo uravnnavajo poslovne banke.

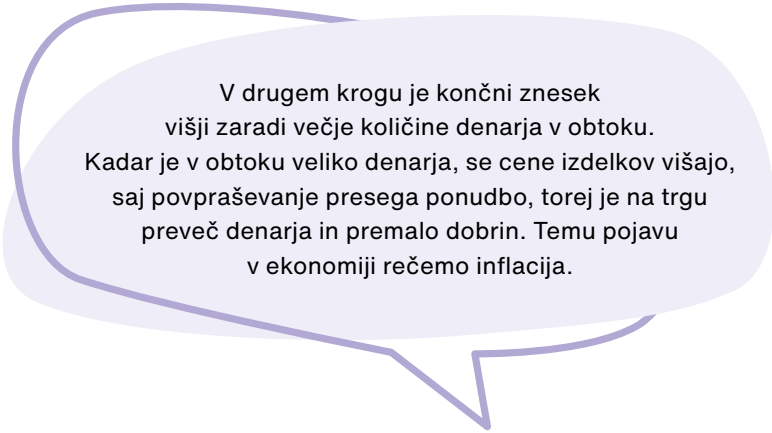
»»» b) S sošolci boš sodeloval/a na dražbi. Dražba bo potekala v dveh krogih, v prvem krogu boste imeli na voljo enkrat manj denarja kot v drugem (igralni denar lahko najdeš v prilogi 1).

Blago	Najvišja ponudba 1. krog	Najvišja ponudba 2. krog
Video igra		
Album sličica		
Rolerji		
Skupaj		

»»» Dopolni.

S sošolci smo izvedli dražbo. Dražili smo video igro, album sličico in rolerje. V prvem krogu smo imeli na voljo vsak po €, v drugem krogu pa vsak po €.

- Najvišja ponudba za video igro je v prvem krogu znašala €, v drugem krogu pa €.
- Najvišja ponudba za album sličico je v prvem krogu znašala €, v drugem krogu pa €.
- Najvišja ponudba za rolerje je v prvem krogu znašala €, v drugem krogu pa €.
- V prvem krogu je znesek vseh treh izdelkov znašal €, v drugem krogu pa €.

V drugem krogu je končni znesek višji zaradi večje količine denarja v obtoku. Kadar je v obtoku veliko denarja, se cene izdelkov višajo, saj povpraševanje presega ponudbo, torej je na trgu preveč denarja in premalo dobrin. Temu pojavu v ekonomiji rečemo inflacija.

»»» Razmisli, zakaj visoka inflacija ni zaželena in kakšne so lahko posledice. Odgovor zapiši.

.....

.....

.....

.....

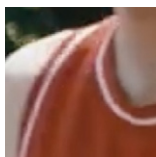
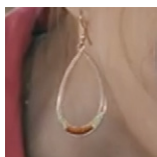
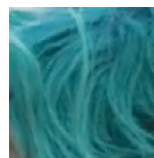
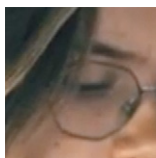
.....

III. POSOJILA IN OBRESTI

Tom si od Joštovega skrivnostnega prijatelja Amadeja izposodi denar za novo računalniško igro, vendar se znajde v škripcih, saj ne pozna pasti najemanja posojil. Ekipa dobi novo nalogo, ki je povezana prav z raziskovanjem posojil in obresti ...

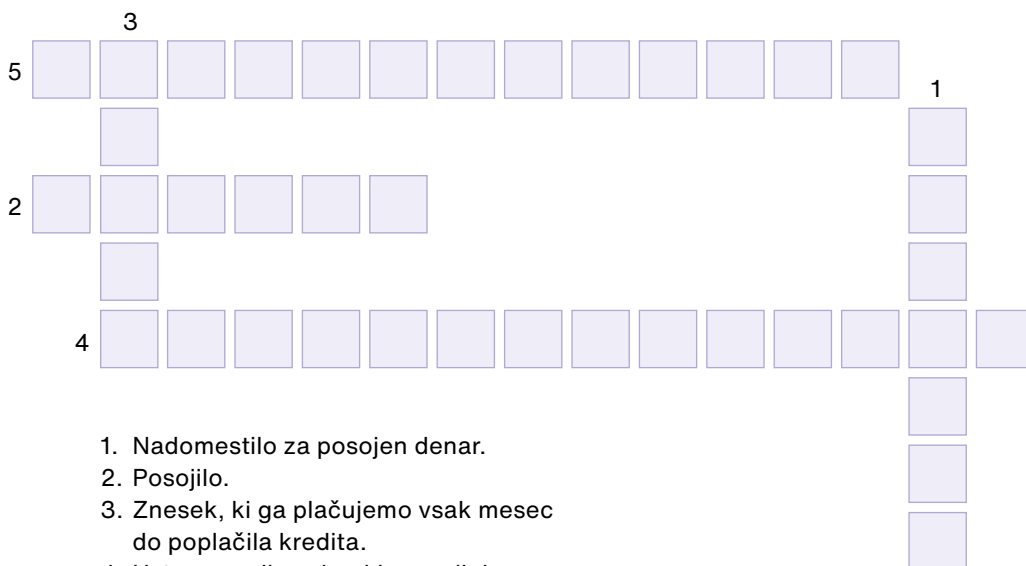
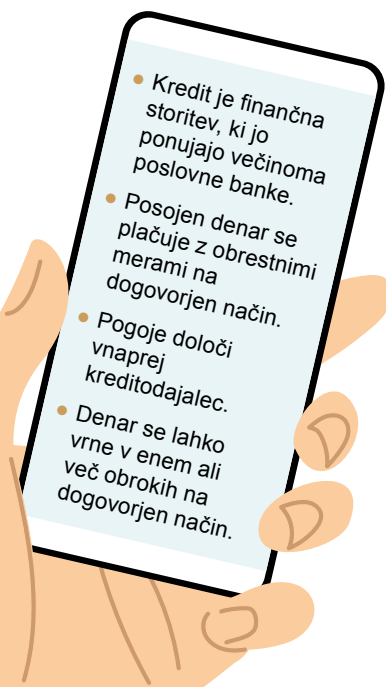
BODI KUL

»»» Oglej si 3. epizodo¹ in ugotovi, kateri lik se skriva za spodnjimi izrezki.

BODI FIN

»»» a) Preberi Lučkin zaslon. V besedilu se skrivajo besede, ki so hkrati tudi gesla križanke.

1. Nadomestilo za posojen denar.
2. Posojilo.
3. Znesek, ki ga plačujemo vsak mesec do poplačila kredita.
4. Ustanova ali oseba, ki posodi denar.
5. Ustanova, ki navadno izda kredit.

¹ https://youtu.be/EMaKj_ZrSjk?si=xRhN4Vsk3faZdxFj

»»» b) Preberi spodnjo nalogo in odgovori na vprašanja.

Taja si želi pametno uro, ki stane **120 €**, a nima dovolj denarja. Njena sestra ji ponudi **posojilo** in dogovorita se, da bo Taja denar vrnila v treh mesečnih **obrokih**.

»»» Koliko bo znašal mesečni obrok?

Taja je zelo vesela sestrinega posojila, saj je pred kratkim izvedela, da bi morala za izposojen denar plačati še **obresti** v višini **10 %**, če bi si denar izposodila na poslovni banki.

»»» Koliko denarja bi morala vrniti, če bi si denar izposodila pri banki?

»»» Kolikšen bi bil v tem primeru mesečni obrok?

Sestra Taji ponudi odplačevanje dolga v šestih mesečnih obrokih.

»»» Koliko bi v tem primeru znašal Tajin mesečni obrok?

»»» Koliko bi znašal mesečni obrok, če bi sestra vračunala 20-odstotne obresti?

S svojimi besedami napiši, kaj je posojilo, obrok in obresti.

Posojilo:

Obrok:

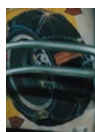
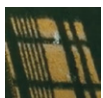
Obresti:

IV. TOLARJI

Tomova babica mlade mojstre financ najame, da ji pospravijo garažo. Ti ob tem v garaži najdejo ogromno tolarških bankovcev. S tem je povezana tudi njihova nova naloga – raziskati morajo zgodovino tolarjev v Muzeju Banke Slovenije. Vendar tam niso sami. Jih bodo prehiteli tekmeči iz a-razreda?

BODI KUL

»»» Oglej si [4. epizodo](#)¹ in nato na sliki poišči spodnje podrobnosti.

¹ https://youtu.be/keArnJ3UH6g?si=Z6Q9nOpg_y7cTbD7

BODI FIN

Na povezavi [Tolarski bankovci](https://www.bsi.si/sl/gotovina/zgodba-o-tolarju)¹ si ogledaj bankovce naše nekdanje valute in odgovori na spodnja vprašanja.

»» a) Oglej si spodnji sliki, razišči zanimivosti na povezavah ([slika 1](#), [slika 2](#)²) in dopolni.

avtorica:

naslov:

leto nastanka:

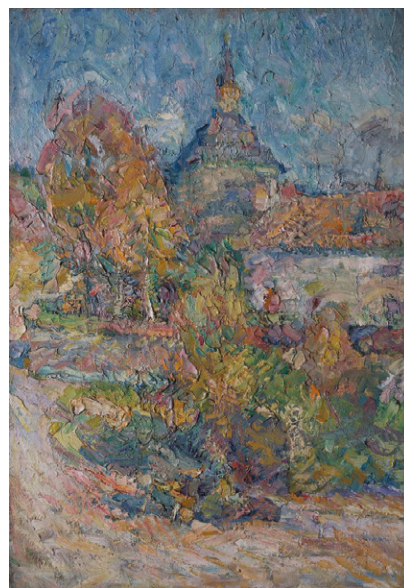
motiv:

avtor:

naslov:

leto nastanka:

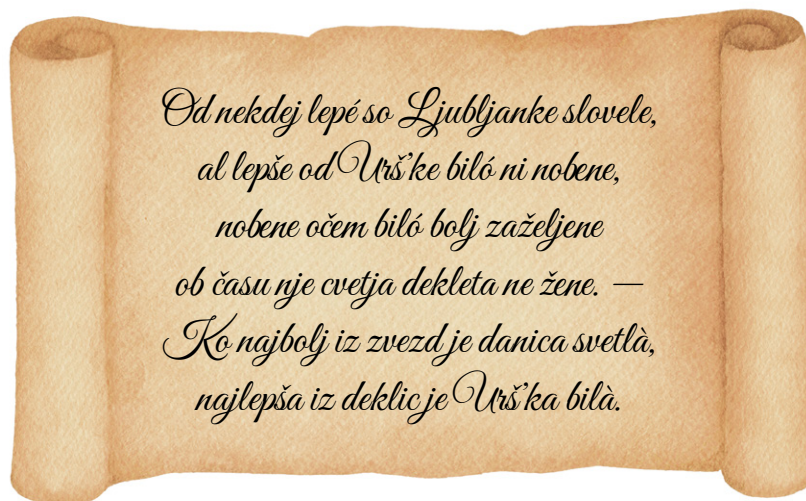
motiv:

¹ <https://www.bsi.si/sl/gotovina/zgodba-o-tolarju>

² <https://www.ng-slo.si/si/stalna-zbirka/znamenite-umetnine>

- »»» b) Preberi prvo kitico romantične balade Povodni mož, jo poslušaj na [povezavi](#)¹ in ugotovi, kakšno povezavo ima z osebo, upodobljeno na bankovcu za 1000 SIT.

Kdo je avtor besedila?

V katero literarno obdobje ga uvrščamo?

Napiši še tri njegova pomembna dela.

- »»» c) Katera od oseb na tolarjih je za svoje delo nujno potrebovala šestilo, ravnilo in svinčnik?

J P

Poimenuj dve njegovi pomembni deli:

T

C sv. M na Barju

¹ <https://www.youtube.com/watch?v=FRnmrF5IMtI>

»»» d) Poslušaj [glasbo na povezavi](#)¹ in ugotovi avtorja, ki je upodobljen tudi na tolarjih.

Avtor glasbe je in je upodobljen na bankovcu za SIT.

»»» e) Preberi opis in ugotovi, za katero osebo s tolarskih bankovcev gre.

Rodil sem se v plemiški družini leta 1641 v Ljubljani, študiral sem v tujini, potoval po Evropi in se navduševal nad naravoslovjem, zgodovino in tehničnimi izumi. Najbolj znan sem po svojem življenjskem delu Slava vojvodine Kranjske, obsežni enciklopediji, v kateri sem zbral in opisal zgodovino, geografijo, običaje in naravne posebnosti Kranjske, posebno pozornost pa sem posvetil kraškim pojavom, kot sta Cerkljsko jezero in podzemni svet. Bil sem tudi izumitelj, risar, tiskar in zbiratelj. Umrl sem leta 1693, a moje delo živi naprej kot dragocen vir znanja o slovenskem prostoru.

Svoj življenjepis je zapisal, ki je upodobljen na bankovcu za SIT.

»»» f) Preberi besedilo in ugotovi, za katero osebo gre.

..... je bil zelo pomemben za znanost in naravoslovje tudi v tujini, saj so po njem poimenovali celo krater na Luni in asteroid 14966. Kakšna čast!

»»» g) Napiši, kdo je nosil znamenite brke.

Brke je nosil, ki je upodobljen na bankovcu za SIT.

»»» g) Napiši, katera oseba s tolarskih bankovcev še ni bila omenjena, kaj je bila po poklicu in poimenuj njeni pomembni deli.

..... je bil

in je avtor in

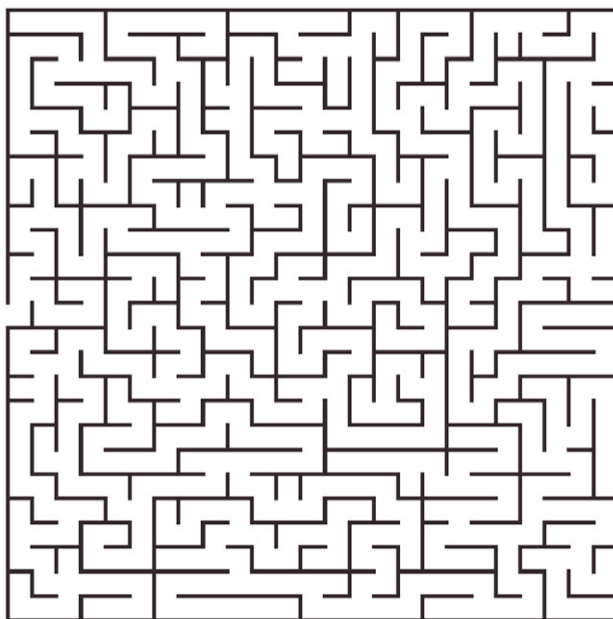
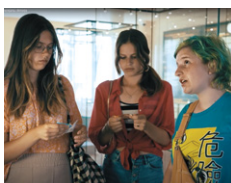
¹ https://youtu.be/BB_Qnbz9gpw?si=np_n8h0PbP8T-gxq

V. O PONAREJANJU DENARJA

Tom se znajde v težavah, ko ugotovi, da je bil denar, ki mu ga je posodil Amadej, ponarejen. Ekipa začne iskati Amadeja, preden bi ta povzročil še več škode. Učijo se tudi, kako prepoznati ponarejeni denar, vendar jih pri tem ovira skupina a-jevcev.

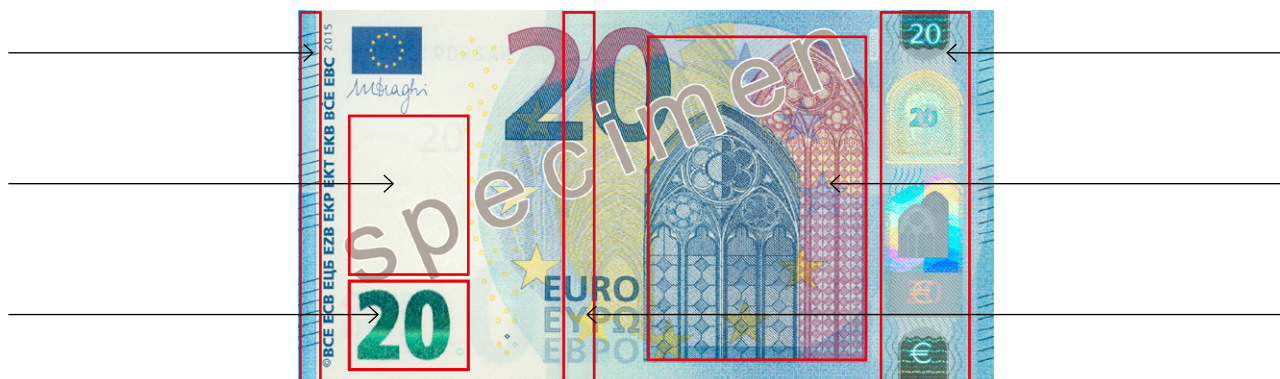
BODI KUL

»»» Oglej si [5. epizodo](#) in dekletom pomagaj najti pravo pot.

MOJSTER FINANC

»»» a) Dekleta v muzeju preverjajo pristnost evrskih bankovcev. Katere varnostne elemente bankovcev omenijo? Zapiši.

- »»» b) Številko pred elementi evrskih bankovcev zapiši pod ustrezno podobo. Varnostne elemente evrskih bankovcev si lahko ogledaš tudi na spletni strani [Evropske centralne banke](https://www.ecb.europa.eu/euro/banknotes/current/security/html/index.sl.html#feel).¹

1. Vodni tisk boginje Evrope	6. Vrednost v barvah bankovca
2. Zastava EU	7. Podpis predsednika ECB
3. Hologramski trak	8. Kratica ECB v različnih jezikih
4. Beseda EUR v pisavah EU	9. Izbočeni robovi
5. Arhitekturni motiv	10. Vrednost bankovca v prelivajoči se zeleni barvi

- »»» c) Na pravilno mesto vriši zgornje elemente.

¹ <https://www.ecb.europa.eu/euro/banknotes/current/security/html/index.sl.html#feel>

VI. MOBILNO IN DIGITALNO PLAČEVANJE

Amadej in Žan Joštu pri košarki izmakneta denarnico. S tem želijo a-jevci prisiliti mlade mojstre financ, da bi odstopili od igre. Ekipa mora za nalogo raziskati varnostne elemente kartičnega plačevanja in sodobne oblike digitalnega plačevanja, vendar Jošt in Tom v igri ne želita več sodelovati.

BODI KUL

»»» Oglej si [6. epizodo](#)¹ in v sliko vriši manjkajoče elemente.

BODI FIN

»»» a) V besedilo vstavi finančne pojme v okvirčku (besede je ponekod treba sklanjati).

DENARNICA

APLIKACIJA

MOBILNA DENARNICA

ELEMENT

NAKUPOVANJE

PIN

Jošt je zelo zaskrbljen zaradi ukradene denarnice in prijatelji mu poskušajo pomagati. Dana mu pove, da nihče ne more pobrati denarja s kartice, ne da bi poznal številko
....., ki je varnostni vsake plačilne kartice. Nato Tod pame-

¹ <https://www.youtube.com/watch?v=aoUEtPfmKuE>

tno ugotovi, da lahko številko PIN pozabiš, saj ni pametno, da jo imaš zapisano na listku v Lučka Joštu svetuje uporabo, ki je zelo dobro zavarovana, saj se odklene samo s prepoznavo obraza ali prstnim odtisom. Prav tako ga Lučka potolaži, da A-jevci ne bodo mogli zlorabiti njegove kartice s spletnim, saj je treba vsak nakup potrditi v spletni za potrditev nakupa.

»»» b) Reši rebuse, ki predstavljajo različna plačilna sredstva:

(Plaćilo za delo) **A** + IL+ (_ _ vrhu)

 + 2. oseba ednine + CA
(angleška izgovorjava)

 L + izvoli (nevljudno)
(ljubkovalno)

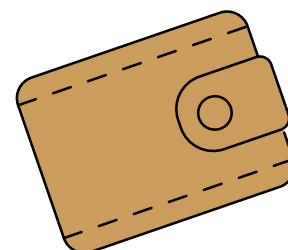
 + francosko mesto na Azurni obali

 + okrajšava za Slovaško + najvitkejši samoglasnik

Pojdi! + +
(angleško) **P** **O=A**

»»» c) S pomočjo videa na [povezavi](https://www.youtube.com/shorts/TnzmAboYgRs)¹ izdelaj origami denarnico za igralni denar v prilogi.

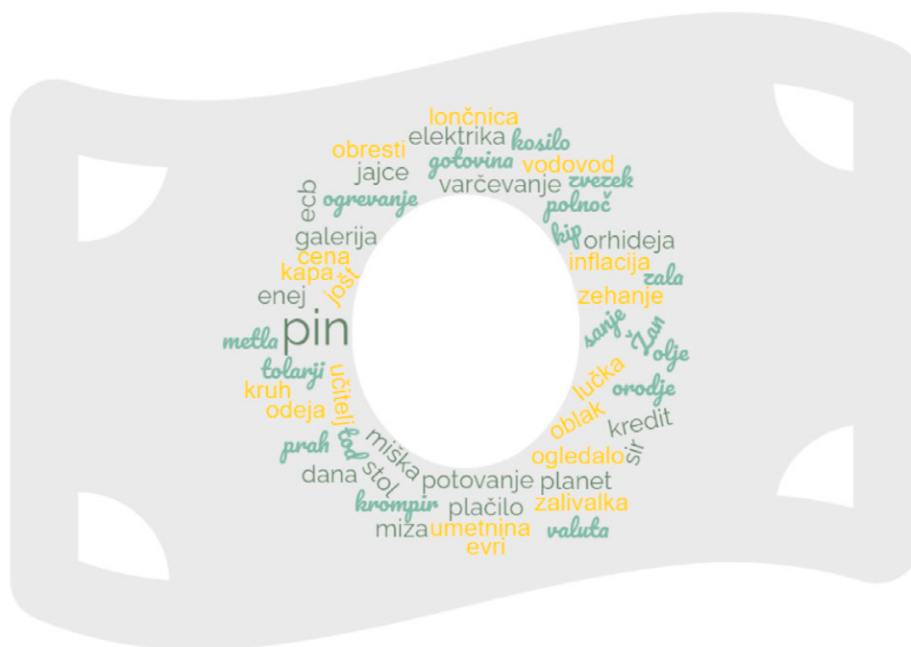
¹ <https://www.youtube.com/shorts/TnzmAboYgRs>

VII. VARČEVANJE

V zapuščeni garaži Tom in Jošt srečata Joštovega strica Daniela in mu zaupata težavo z ukradenno denarnico. Ugotovita, da je bil njun postopek ravnanja v primeru kraje popolnoma napačen ...

BODI KUL

»»» Oglej si [7. epizodo](#)¹ in na spodnjem bankovcu prečrtaj besede, ki niso povezane z MMF-jevcji oziroma s financami.

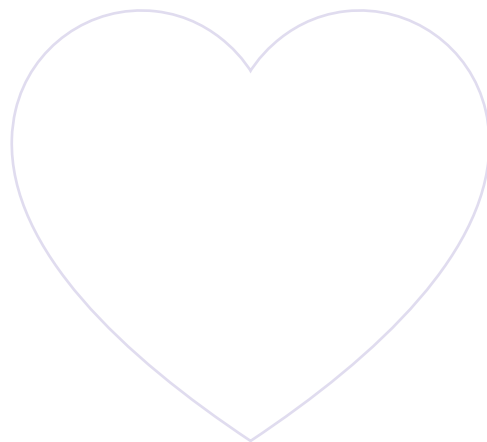
BODI FIN

»»» a) Nariši stvar, za katero varčuješ. Če trenutno ne varčuješ, nariši nekaj, kar bi si v prihodnje želel/a kupiti.

Nekoč si želim kupiti

Potrebujem EUR,

zato bom ustvaril/a svoj varčevalni načrt.

¹ <https://youtu.be/7iF-IKdZC2A?si=PKRhUJdn1a10adxH>

»»» b) Izpolni kvadratke z ustreznimi vrednostmi in začni z ustvarjanjem svojega varčevalnega načrta.

Strošek varčevalnega cilja		Že privarčevan denar		Znesek, ki ga potrebujem
	–		=	

»»» c) Spodaj je navedenih nekaj možnosti za izboljšanje tvojega varčevalnega načrta. Z zeleno obkroži možnosti, ki se ti zdijo koristne, z rdečo pa podčrtaj tiste, ki se ti za tvoj primer ne zdijo smiselne.

- Privarčeval/a bom denar od rojstnega dne.
- Pomagal/a bom sorodniku pri hišnih opravilih.
- Odpovedal/a se bom sladkarijam.
- Prodal/a bom igrače, ki jih ne potrebujem več.
- Vsak kovanec bom dal/a v hranilnik.
- Denar si bom izposodil/a pri babici.
- Ko bom dopolnil/a 15 let, si bom poiskal/a poletno delo.
- Odprl/a bom varčevalni račun.
- Do sedaj privarčevani denar bom vložil/a v delnice.
- Ne bom več kupoval/a stvari, ki jih ne potrebujem.
- S pomočjo tabele bom beležil/a svoje prihodke in odhodke.
- Izdelal/ bom novoletne čestitke, s čimer bo privarčeval/a cela družina.
- Pospravil/a bom garažo, podstrešje ali klet. Morda se najde kaj za prodajo!
- Na banki bom odprl/a varčevalni račun.

»»» d) Naštej še nekaj načinov, kako bi lahko hitreje dosegel/la svoj varčevalni cilj.

.....

.....

.....

»»» e) Za prijetnejše varčevanje ustvari svojo varčevalno škatlo, na katero napiši nekaj lepih misli ali pogovorov o varčevanju, jo nato pobarvaj in polepi z bleščicami ali nalepkami ...

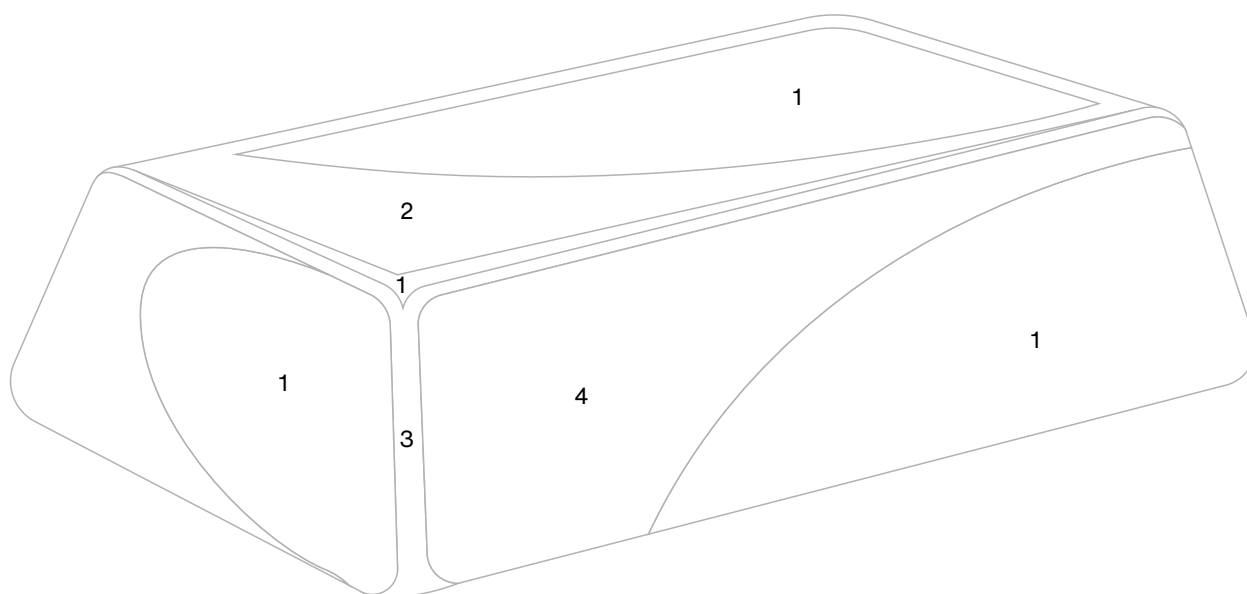
»»» f) Za uspešnejše varčevanje uporabi tudi seznam s priloge 2, s katerim boš lažje nadzoroval/a svojo mesečno porabo in varčevanje.

VIII. ZMAGA

Mladi mojstri financ so tik pred zmago, a pot do cilja ni lahka. A-jevci so neizprosni tekmeci in vsaka napaka bi jih lahko stala zmage. Bodo prijatelji zdržali pritisk in zmagali ali jih čaka še zadnji preobrat?

BODI KUL

»»» Oglej si [8. epizodo](#)¹ in pobarvaj zlato palico.

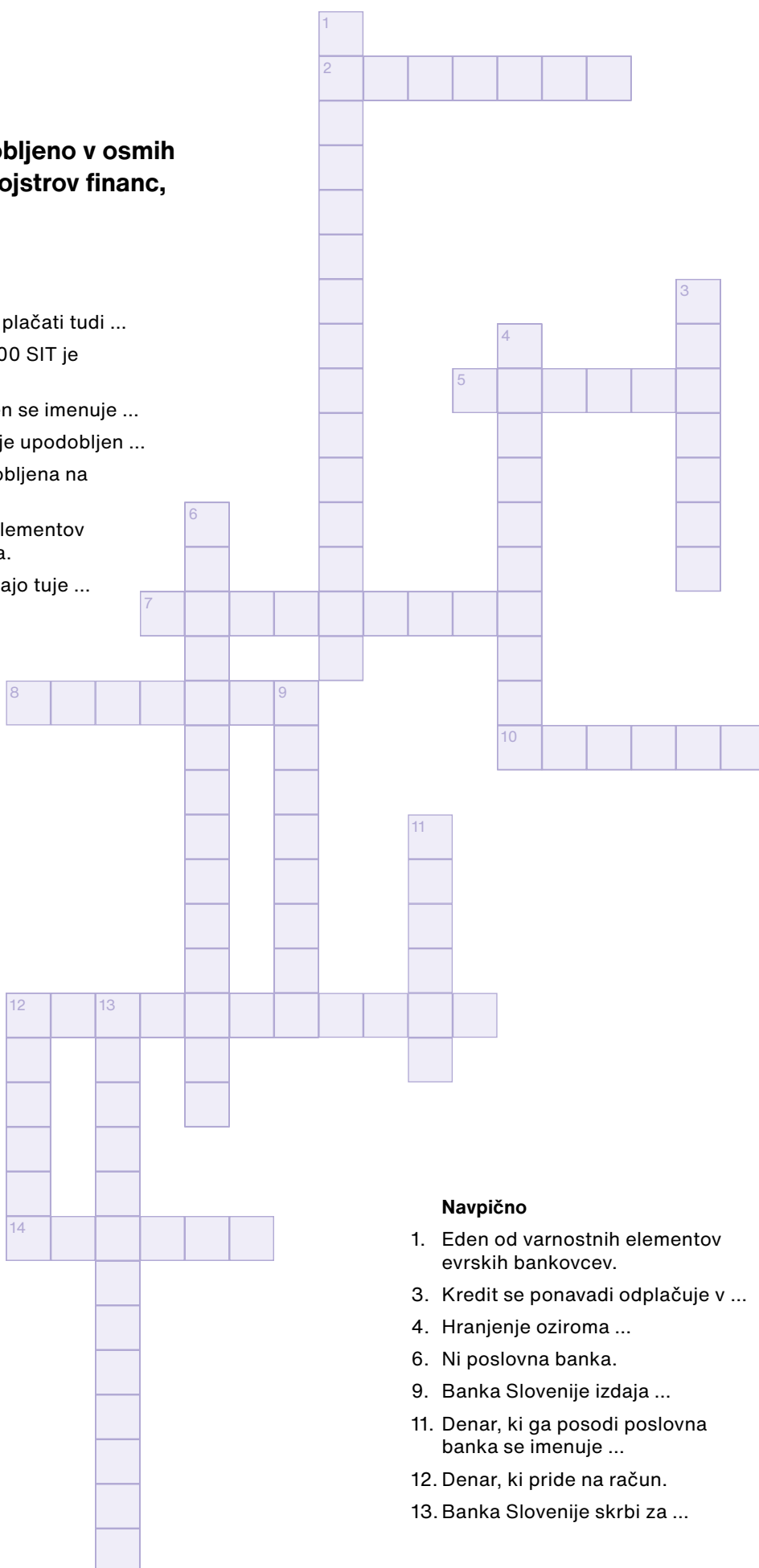
¹ <https://www.youtube.com/watch?v=aDcYbmNwbYQ>

BODI FIN

»»» Izkaži znanje, pridobljeno v osmih epizodah Mladih mojstrov financ, in reši križanko.

Vodoravno

2. Kreditojemalec mora plačati tudi ...
5. Na bankovcu za 10.000 SIT je upodobljen ...
7. Splošno povišanje cen se imenuje ...
8. Na kovancu za 5 SIT je upodobljen ...
10. Grška boginja, upodobljena na evrskih bankovcih.
12. Eden od varnostnih elementov mobilnega plačevanja.
14. Poslovne banke menjajo tuje ...

Navpično

1. Eden od varnostnih elementov evrskih bankovcev.
3. Kredit se ponavadi odplačuje v ...
4. Hranjenje oziroma ...
6. Ni poslovna banka.
9. Banka Slovenije izdaja ...
11. Denar, ki ga posodi poslovna banka se imenuje ...
12. Denar, ki pride na račun.
13. Banka Slovenije skrbi za ...

Bravo!

Skupaj z mladimi mojstri financ ste uspešno premagali najzahtevnejše finančne izzive – iskrene čestitke!

A tukaj se vaša pot še ne konča. Zadnja tretjina delovnega zvezka je namenjena eni izmed ključnih tem današnjega časa – spletni varnosti, ki je nepogrešljiv del finančne pismenosti.

Oglejte si izobraževalno-razvedrilne videoposnetke Roka Škrlepa in Juša Milčinskega, nasmejte se do solz in hkrati pridobite dragoceno znanje. Svoje razumevanje nato preverite še z reševanjem spodnjih nalog.

In ne pozabite: Varni na spletu, drugod in vsepovsod!

- »»» 1. Splet nam ponuja neomejene možnosti za raziskovanje in zabavo, hkrati pa je tudi okolje, ki ponuja možnosti za številne zvijače in celo prevare.

Oglej si video [Varnost na spletu](https://www.youtube.com/watch?v=7QfEHFaz3ao)¹, dopolni povedi in presodi, ali je bilo Rokovo ravnanje pravilno ali napačno.

- a) Rok je vesel, ker mu je stric iz Š zapustil 10 milijonov evrov.

Rok je »stricu« posredoval svoj T in svojo P kodo.

Rok se ne strinja z Jušem, da je to P

Juš ima svojo mobilno banko zaščiten s štirinajstmestnim geslom, ki ga mora potrditi s

P in prepoznavo obraza.

Juš pravi, da nikoli ne moreš biti preveč

- b) Napiši vsa Rokova dejanja, ki so bila po tvojem nepravilna in nevarna.

.....

Ali se ti zdi, da je Juš morda pretiraval z varnostjo? Zakaj?

.....

¹ <https://www.youtube.com/watch?v=7QfEHFaz3ao>

2. Umetna inteligenca je lahko izjemno koristno orodje za učenje in pridobivanje novih znanj – a le, če jo uporabljamo premišljeno in previdno.

Oglej si video [Umetna inteligenca](#)¹, v besedilu poišči napačne besede in jih nadomesti z bolj smiselnimi besedami iz okvirčka. Vsaka alineja vsebuje eno napako.

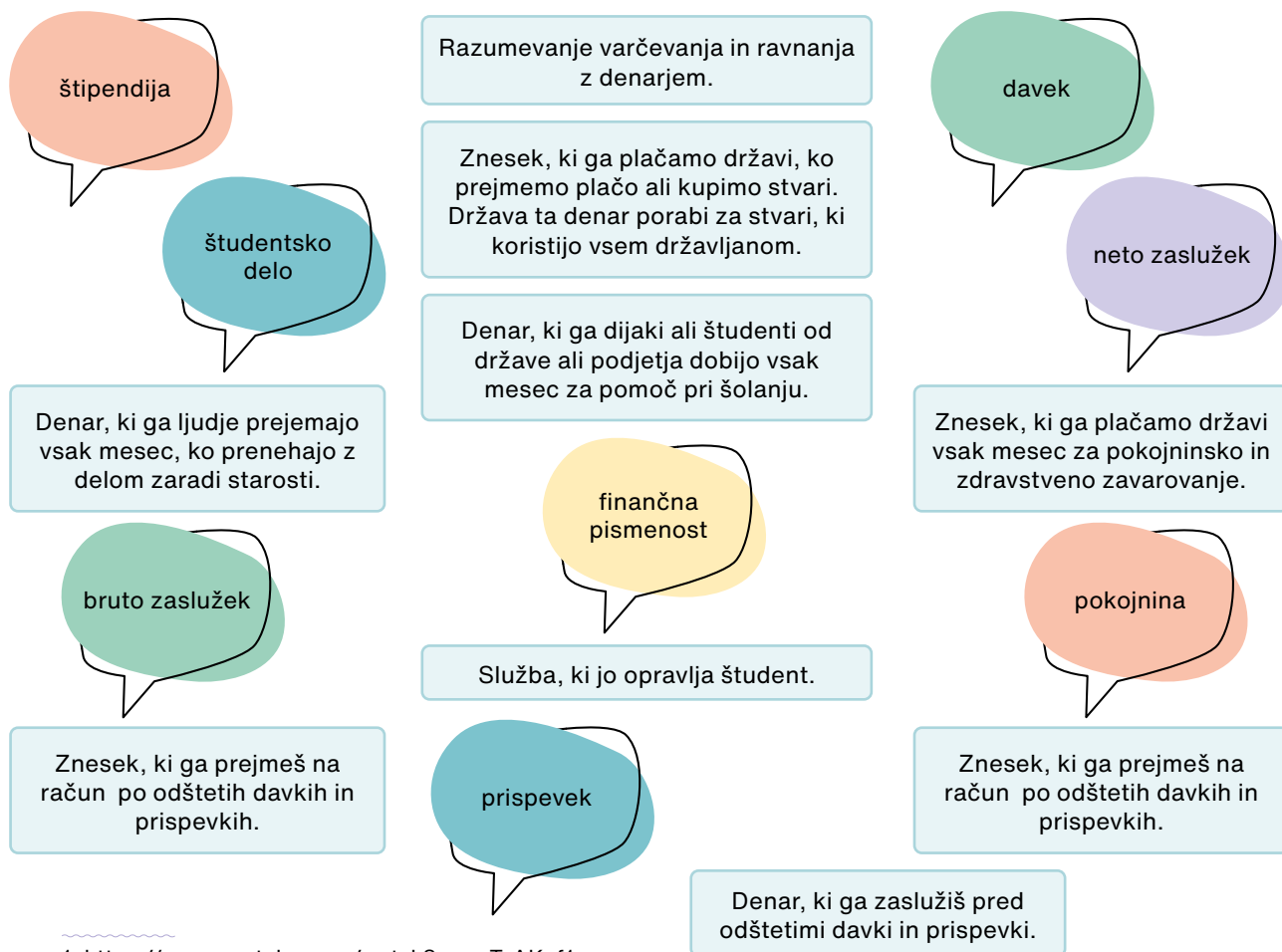
POČUTJE ZASTARELE NIZKE ZBIRA NEGATIVNE

Uporaba umetne inteligence prinaša tveganja, ki jih je treba upoštevati:

- Informacije, ki jih posreduje UI, so lahko najnovejše, zato jih moramo vedno preveriti.
- Umetna inteligenca lahko skozi pogovor nezakonito briše osebne podatke.
- Umetna inteligenca lahko s posnemanjem čustev vpliva na videz posameznika.
- Umetna inteligenca lahko širi pozitivne stereotipe o spolu, rasi, veroizpovedi ...
- Besedila, ki jih je napisala UI, so lahko visoke kakovosti in vsebujejo napačne informacije.

>>> 3. Poznavanje osnovnih finančnih pojmov v zvezi z delom in plačilom je ključno za varno in preudarno ravnanje z denarjem.

Oglej si video [Finančna vila](#)² ter oblačke s finančnimi pojmi poveži s pravilno razlago.

1 https://www.youtube.com/watch?v=w_TvAKqf1ag

2 <https://www.youtube.com/watch?v=ulZQg3e3YP0>

- »»» 4. Za uporabo različnih spletnih platform je običajno potrebna registracija, ki vključuje ustvarjanje profila z uporabniškim imenom in geslom. Da bi se izognili spletnim prevaram, je nujno izbrati zapleteno geslo, sestavljeno iz kombinacije velikih in malih črk, števil ter posebnih simbolov.

Oglej si video [Vztrajen čarovnik](#)¹ in ustvari geslo, ki bo dovolj močno tudi za takšne prevarante.

Izmisli si poved, ki vsebuje vsaj pet besed.

Prvo črko vsake besede napišeš z veliko začetnico.

Zadnje črke besed zamenjaš s poljubnimi številkami.

Vsaki besede na koncu dodaj še matematične simbole, ki jih največ uporabljaš.

- »»» 5. Pomembne življenjske odločitve so pogosto povezane z različnimi tveganji, ki se jih je treba zavedati.

Oglej si video [Vrata presenečenja](#)² in razmisli, ali v življenju tudi ti ravnaš podobno kot Rok. Nato na spletni strani [Safe.si](#)³ preizkusi [drevesa odločanja](#)⁴ in ugotovi, kako v različnih situacijah na spletu ravnaš ti.

a) Preizkusi drevo odločanja [Spletni izzivi](#)⁵ in odgovori na vprašanja.

• Ali poznaš spletne izzive?	DA	NE
• Ali si že kdaj sodeloval/a v spletnem izzivu?	DA	NE
• Na spletu poišči izziv in s pomočjo drevesa odločanja ugotovi, ali je izziv zate primeren ali ne.	DA	NE

1 <https://www.youtube.com/watch?v=nMV7zJgntss>

2 <https://www.youtube.com/watch?v=LzV8XN-h2mc>

3 <https://safe.si/orodja/zlozenke-in-plakati>

4 <https://safe.si/orodja/drevesa-odlocanja>

5 <https://safe.si/gradiva/drevesa-odlocanja/drevo-odlocanja-spletni-izzivi>

b) Preizkusi drevo odločanja Odloči se za manj mobilnega telefona¹ in izpolni tabelo.

Kakšna je tvoja dnevna uporaba mobilnega telefona?	 h min
Kakšno je tvoje počutje, če telefon uporabljaš več kot 2 uri na dan?	zelo slabo slabo dobro fantastično
Naštej tri pozitivne učinke uporabe telefona.	,
Naštej tri negativne učinke uporabe telefona.	,
Bi rad/a na telefonu preživel/a manj časa?	DA NE
Napiši dve dejavnosti, ki bi jih počel/a, če ne bi uporabljal/a mobilnih telefonov.	,

c) Preizkusi drevo odločanja Objaviti posnetek prijatelja² in premisli, ali so spodnji opisi fotografij primerni za objavo na spletu ali ne. Obkroži.

Posnetek pogovora, med katerim ti prijatelj/ica zaupa skrivnost ✓ ✗

Fotografija sprehoda s psičkom ✓ ✗

Posnetek šolske ure slovenščine ✓ ✗

Fotografija domače hiše z vidnim naslovom ✓ ✗

Fotografija okusne večerje ✓ ✗

1 <https://safe.si/gradiva/drevesa-odlocanja/drevo-odlocanja-odloci-se-za-manj-mobilnega-telefona>

2 <https://safe.si/gradiva/drevesa-odlocanja/drevo-odlocanja-objaviti-posnetek-prijatelja>

6. Gotovina je osnovno plačilno sredstvo, ki je še vedno najpogostejše v uporabi, a jo hitro dohitevajo digitalne oblike plačevanja, ki prinašajo več udobja pri vsakodnevnom plačevanju.

Oglej si video [Ulični glasbenik](https://www.youtube.com/watch?v=LEQ4uNJ0-JE)¹ in se spoznaj z različnimi načini plačevanja. Nato reši naloge in ugotovi tri varnostne elemente mobilnega plačevanja.

a) Reši uganke in na spodnjo vrstico vpiši manjkajoče črke.

Prvi varnostni element:

- Po vodi plava, a ni riba, kljun ima, a ni ptica. Kvaka glasno, ko gre mimo, v mlaki ji je najbolj fino. Kdo je to?

Prvi dve črki odgovora sta 3. in 4. črka druge besede.

- Če nimam domače, imam cel popoldan časa za igro.

Prvi dve črki odgovora sta 7. in 8. črka prve besede.

- je prekril sonce.

Prvi dve črki odgovora sta 1. in 2. črka druge besede.

- Poln nos, kašelj in slabo počutje so znaki

Prve tri črke odgovora so 1., 2. in 3. črka prve besede.

- Če besedi VAL odvzameš zadnjo črko, dobiš zadnji dve črki prve besede.

- Bolje kot nikoli.

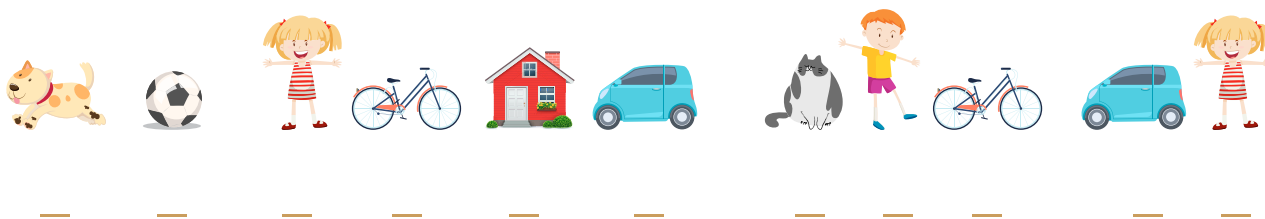
Prve tri črke odgovora so 4., 5. in 6. črka prve besede.

- Prijatelj me je povabil na svojo rojstnodnevno

Prvi dve črki odgovora sta 5. in 6. črka druge besede.

¹ <https://www.youtube.com/watch?v=LEQ4uNJ0-JE>

b) S pomočjo spodnje legende preberi drugi varnostni element.

Legenda:

c) V besedni kači poišči besedno zvezo, ki predstavlja tretji varnostni element mobilnega plačevanja.

Varnostni element mobilnega plačevanja je

7. Na spletu se je treba paziti spletnih prevarantov, ki izkoriščajo našo nepazljivost in zaupanje, da nas pretentajo in pridobijo osebne podatke, denar ali dostop do naših naprav. Zato je ključnega pomena, da se zavedamo tveganj in se naučimo prepoznati znake prevar, preden postanemo njihova tarča.

Oglej si [video](https://www.youtube.com/shorts/IKqJEFqTGEs)¹ in ugotovi, ali je spletnemu prevarantu uspelo. Nato preberi spodnji besedili in si enega izmisli še ti!

Babica Mira je živahna 72-letnica iz Ljubljane, ki obožuje peko potic, vrtnarjenje in občasno brskanje po spletu. Čeprav ni ravno tehnološka mojstrica, ima eno neprecenljivo lastnost — zdravo pamet in dober nos za neumnosti ...

¹ <https://www.youtube.com/shorts/IKqJEFqTGEs>

»»» **Telefon zazvoni. Babica Mira se oglasi.**

Mira: Prosim?

Prevarant: Dober dan, gospa Mira. Kličem iz vaše banke. Zaznali smo sumljivo aktivnost na vašem računu, zato potrebujemo vaše podatke, da preprečimo izgubo sredstev. Številko vaše kartice in varnostno kodo potrebujemo takoj.

Mira: Seveda, seveda. Samo da si nadenem očala ... čakajte ... *škrip vrat, oddaljen glas:* »Franček, kam si dal moja očala? A ne tista za sonce, ampak tista za prevarante!«

Prevarant: Gospa, prosim, to je nujno ...

Mira (z očali na nosu): Evo jih! Torej, številka kartice je ... 1234-5678-ABRA-KADABRA. In varnostna koda? »NE-NASEDAJ«. Sedaj imam pa jaz vprašanje za vas. Ste že kdaj jedli pražen krompir z bučkami? Če ne, potem ste res na napačni poti v življenju. Pa še to – ta pogovor snemam. Ne za policijo, ampak za moj podcast: »Mira in prevaranti – kdo bo koga?« In prvi gost ste vi!

Prevarant: *klik*

»»» **Babica Mira prejme e-pošto in odgovori:**

Zadeva: NUJNO! Vaš paket je zadržan – potrebujemo podatke!

Spoštovana gospa Mira,

vaš paket je bil zadržan zaradi nepopolnih podatkov. Prosim, da nemudoma kliknete na spodnjo povezavo ter vnesete svoje ime, naslov, številko kreditne kartice in varnostno kodo, da sprostimo dostavo.

Hvala za razumevanje, Ekipa Hitro in varno

Dragi Hitro in varno,

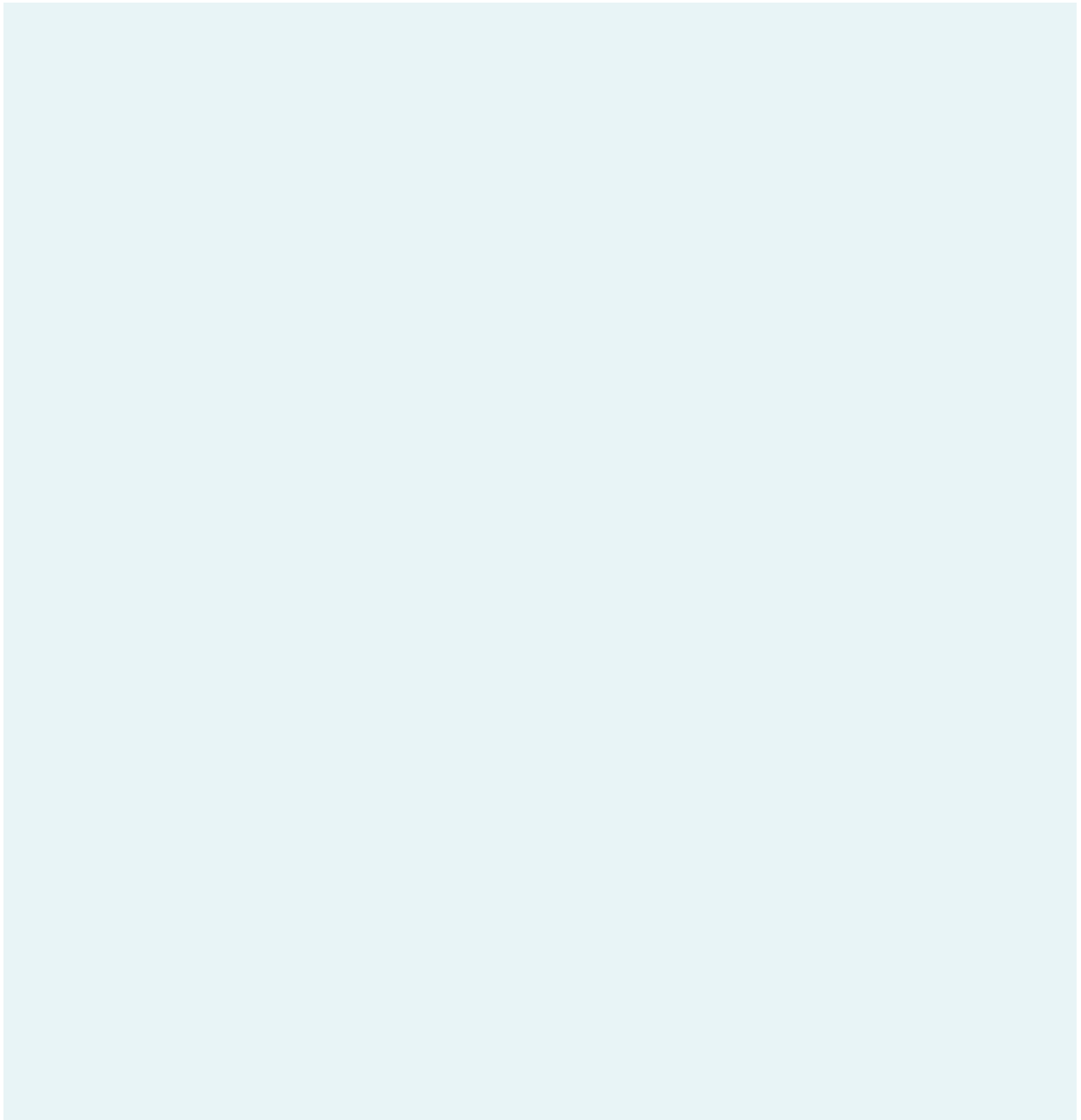
zelo me veseli, da ste našli moj paket. Predvidevam, da gre za tistega, ki vsebuje mojega izgubljenega papagaja, 12 kozarcev marmelade in ročno pleten pulover za mojega mačka Ferdinanda.

Pošiljam svoje podatke: ime: Babica Mira, naslov: Ulica prevarantov 13, 0000 Izmišljeno mesto, številka kartice: 1234-5678-HAHAHA, varnostna koda: 007

Na povezavo ne bom kliknila, ker je moj računalnik alergičen na neumnosti. Če imate res moj paket, ga prosim dostavite osebno in prinesite še kavo, da se pogovorimo o vaših življenjskih odločitvah.

S toplimi pozdravi, babica Mira, varuhinja zdrave pameti

»»» **Moj primer:**

Bodi FIN in reši še zadnji izziv:

Čestitamo!

Rešil/a si vse naloge, s čimer si postal/a finančno izobražen/a nadobudnež/nica ali kar

FIN

Verjamemo, da si se skozi naloge Bodi FIN marsičesa naučil/a in da ti bo novo znanje prišlo prav tudi v prihodnje.

»»» **Za konec spremeni geslo projekta Bodi FIN in s pomočjo spodnjih namigov pridobi manjkajočo besedo.**

Bodi finančno izobražena _ _ _ _ _ in poskrbi za svojo varno prihodnost.

1. črka: _

Predzadnja črka inštrumenta, na katerega igra Tom v prvi epizodi.

2. črka: _

Tretja črka druge besede, ki si jo vstavil v križanko pri poglavju *Posojila in obresti*.

3. črka: _

Prva črka latinskega priimka skladatelja, upodobljenega na tolarjih.

4. črka: _

Druga črka rešitve tretjega rebusa pri poglavju *Mobilno in digitalno plačevanje*.

5. črka: _

Poznamo bruto in _eto zaslužek.

6. črka: _

Prva črka besede, ki predstavlja denar, ki ga damo državi.

7. črka: _

Zadnja črka besede, ki predstavlja bankovce in kovance.

Priloga 1

Priloga 2

Nadzorovanje lastne potrošnje je ključ do uspešnega upravljanja osebnih financ. Spodnji obrazec ti lahko služi kot orodje za nadzorovanje lastnih stroškov. Skozi mesec vpisuj svoje stroške in na koncu meseca ugotovi, kateri nakupi so bili odveč in bi jih lahko v prihodnje opustil (če nimaš lastne potrošnje, se lahko izziva lotite družinsko).

Slovarček:

Priliv – znesek, ki ga prejmemo

Odliv – znesek, ki ga porabimo

Transakcija – sprememba na računu v minus ali plus

Stanje – trenutni znesek denarja na računu